

Vergunning

Algemeen	
Beschrijving instrument:	<p>De vergunning is een veelgebruikt middel voor het realiseren van publieke doelen en het borgen van het publiek belang. Vergunningen zijn vanuit het oogpunt van administratieve lasten een zwaar middel.</p> <p>Er bestaat geen vaste omschrijving van het begrip “vergunning”. In wet- en regelgeving komen tal van andere begrippen voor. Die variatie doet afbreuk aan de transparantie van de regelgeving, al is de benaming veelal wel bekend bij degenen die het meest bij hantering van het instrument betrokken zijn. De Aanwijzingen voor de Regelgeving brengt meer orde door het onderscheiden van een viertal begrippen:</p> <ul style="list-style-type: none">• Vrijstelling: een besluit waarbij een uitzondering op een wettelijk verbod of gebod wordt gemaakt voor een categorie van gevallen• Ontheffing: een beschikking waarbij in een individueel geval een uitzondering op een wettelijk verbod of gebod wordt gemaakt• Vergunning: een beschikking waarbij een bepaalde handeling wordt toegestaan• Erkenning: een beschikking waarbij wordt vastgesteld dat een persoon of instelling aan bepaalde eisen voldoet. <p>Een vergunning is een officiële (noodzakelijke) toestemming van de overheid om een bepaalde in principe verboden activiteit uit te voeren. Een vergunning is een beschikking: een besluit dat niet van algemene strekking is, met inbegrip van de afwijzing van een aanvraag daarvan (zie: Art 1.3 lid 2 Awb) (bron; Taskforce vergunningen).</p> <p>In de wet is vastgelegd aan welke voorwaarden men moet voldoen om een vergunning te krijgen. Conditie van de vergunningverlening zijn vastgelegd in de vergunning.</p>
Kwalificatie instrument:	<p>Vergunningen zijn te zien als formele beleidsinstrumenten. Ze worden op landelijk niveau vastgelegd in wet- en regelgeving en op lokaal niveau uitgevoerd vooral door middel van verordeningen die door de gemeenteraad vastgesteld dienen te worden. Vergunningen zijn verder indirecte beleidsinstrumenten omdat de overheid niet zelf een (uitvoerende) taak op zich neemt, maar overige maatschappelijke actoren toestaat bepaald gedrag te vertonen.</p> <p>De overheid past vergunningen toe om beleid vorm te geven en daarmee zijn vergunningen te zien als effector van beleid. In het perspectief van stimulerende en repressieve beleidsinstrumenten nemen vergunningen een middenpositie in. Vergunningen verbieden niets, maar ze stimuleren ook niet actief bepaald gedrag.</p> <p>Voorts zijn vergunningen dirigerende beleidsinstrumenten, gericht op de kortere termijn en ook specifiek van aard. De vergunning wordt verleend aan de aanvrager en heeft daarmee betrekking op een duidelijk omschreven doelgroep. Vergunningen vormen van eenzijdig beleidsinstrumentarium, omdat er geen tegenprestatie wordt verlangd door de overheid. Tot slot is een vergunning een voorbeeld van een verticale manier van sturing door de overheid. De overheid staat iets</p>

	onder voorwaarden toe, en om deze positie in te kunnen nemen moet de overheid zich niet tussen de partijen maar er boven plaatsen.
Juridische definitie:	Een vergunning is een beschikking: een besluit van algemene strekking, met inbegrip van de afwijzing van een aanvraag daarvan (zie: Art 1:3, lid 2, Awb).
Kenmerken op een rij	
Wie stelt de regels op? Met wie worden de regels opgesteld?	Formele wetgever (in samenwerking met medeoverheden). Regels zijn vastgesteld bij of krachtens de wet
Dwingendheid (mate van beperking gedragsvrijheid)	Vergunning geeft verlof een bepaalde handeling te verrichten die anders verboden is. Met vergunningvoorwaarden worden echter ook beperkingen gesteld omtrent de wijze waarop het vergunde moet worden uitgeoefend.
Hardheid (juridische binding)	Men moet aan bepaalde voorafgestelde eisen voldoen om voor een vergunning in aanmerking te komen. Aan de gunning zijn nadere regels gebonden waaraan de vergunninghouder zich moet houden.
Handhaafbaarheid (toezicht, controle en bestraffing):	Naleving van voorwaarden wordt gehandhaafd door hiervoor aangewezen overheidsinstanties.
Reikwijdte (gerichtheid)	Ieder die een vergunning aanvraagt en/of heeft.
Evaluatie	
Wat is er bekend over de (kosten)effectiviteit?:	De effectiviteit van vergunningen is hoog. Het aanvragen, beoordelen en handhaven van vergunningen levert echter veel administratieve en handhavingslasten op. Bovendien wordt wel gesteld dat er te vaak vergunningen nodig zijn; het instrument zou te vaak worden ingezet. De laatste jaren is met het oog hierop een aantal projecten gestart om vergunningen om te zetten in algemene regelgeving.
Voordelen	<ul style="list-style-type: none"> • Transparantie doordat vergunningen individueel verleend worden • Er kunnen specifieke eisen worden verbonden aan specifieke handelingen. • De handhaving kan eventueel worden uitbesteed aan private toezichthouders.
Nadelen	<ul style="list-style-type: none"> • Een individuele beoordeling van vergunningsaanvragen vertaalt zich in hoge uitvoeringskosten.
Slaagfactoren:	<ul style="list-style-type: none"> • Veel mogelijkheden voor controle/handhaving. • Doorvoeren van gewenst beleid door sturen met vergunningen.
Faalfactoren:	<ul style="list-style-type: none"> • Vergunningen kunnen veel administratie veroorzaken en vertragend werken (en daardoor een achteruitgang van productiviteit betekenen). • integriteit bij verlenen vergunningen.
Valkuilen en tips:	<ul style="list-style-type: none"> • Vergunningen zouden alleen gebruikt moeten worden in situaties waarin algemene regels niet afdoende zijn.